

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій безпеки дітей (реєстр. № 3579 від 3 грудня 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 27 січня 2016 року (протокол № 40) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій безпеки дітей (далі – Законопроект) (реєстр. № 3579 від 3 грудня 2015 року), поданий Президентом України.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою посилення державних гарантій безпеки дітей від зовнішніх і внутрішніх загроз у всіх сферах життєдіяльності, створення умов для їх повноцінного життя і розвитку.

Для досягнення мети суб'єктом права законодавчої ініціативи пропонується внести зміни до Закону України «Про основи національної безпеки України» передбачивши, що охорона дитинства – одна з важливих сфер національних інтересів України, від яких залежить сталий розвиток суспільства; збереження та зміцнення інституту сім'ї, створення умов для повноцінного життя і розвитку дитини, її безпеки, благополуччя, зростання в сімейному оточенні є пріоритетами національних інтересів. При цьому пропонується визнати, що зростання небезпеки для життя і здоров'я цивільного населення, насамперед дітей, внаслідок військових дій чи збройних конфліктів, збільшення кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які виховуються в інтернатних закладах, а також сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, на сучасному етапі є одними з основних загроз національним інтересам і національній безпеці України. Крім того, Законопроектом вносяться зміни до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», за якими забезпечення особливого піклування про дитину та реалізації її прав визначається як принцип внутрішньої політики.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

За Конституцією України (частина третя статті 51) сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

При цьому, відповідно до частини третьої статті 52 Основного Закону України утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу.

У Загальній декларації прав людини (частина друга статті 25) проголошено, що діти мають право на особливе піклування і допомогу.

В Декларації прав дитини (абзац 3 преамбули) зазначено, що дитина, внаслідок її фізичної і розумової незрілості, потребує спеціальної охорони і піклування.

При цьому частиною шостою Декларації ООН про захист жінок і дітей при надзвичайних обставинах та під час збройних конфліктів визначено, що жінки і діти, що належать до цивільного населення і опинилися в умовах надзвичайних обставин і збройних конфліктів у боротьбі за мир, самовизначення, національне визволення та незалежність або проживають на окупованих територіях, які не повинні позбавлятися даху, їжі, медичної допомоги або інших невід'ємних прав відповідно до положень актів міжнародного права.

Згідно з Конвенцією ООН про права дитини (частина друга статті 3) держави-учасниці зобов'язуються забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів.

Основним Законом України (пункт 6 частини першої статті 92) передбачено, що засади регулювання сім'ї, охорони дитинства материнства, батьківства визначаються виключно законом. Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

З огляду на зазначене, законодавча пропозиція ґрунтується на наведеній конституційно-правовій основі.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій безпеки дітей (реєстр. № 3579 від 3 грудня 2015 року), поданий Президентом України, не суперечить положенням Конституції України.